НОВИ САД - На данашњи дан 1842. године у Крагујевцу су уставобранитељи с Томом Вучићем Перишићем на челу, подигли буну сељака. Непосредни повод било је незадовољство повећањем пореза. Тада је оборен с престола кнез Михаило Обреновић, после чега је Вучић у Београду, као "предводитељ народа", за кнеза прогласио Александра Карађорђевића. Кнез Александар владаће Србијом до 1858.

Данас је недеља 25. август, 237. дан 2019. До краја године има 128 дана.

325. - У Никеји је завршен Први васељенски црквени сабор. Сазвао га је и руководио током заседања римски цар Константин Велики. На том сабору осуђена је Аријева јерес и успостављена доктрина о "Светом тројству" односно "Символ вере" употпуњен доцније на наредном сабору у Цариграду. Тада је спроведена и делимична реформа Јулијанског календара.

1270. - Умро је француски краљ Луј IX, који је током владавине од 1226. успео да знатно ојача ослабљену краљевску власт. Предводио је Шести и Седми крсташки рат.

1530. - Рођен је руски цар Иван IV Васиљевич, назван Иван Грозни (страшни). Први руски владар који је узео титулу цара. До тада су руски владари носили титулу великих

кнежева пошто је у складу с византијском државно-правном концепцијом титула цара припадала само владару Цариграда. Пошто су Турци запосели "други Рим" тада се појављује теорија о Москви као "трећем Риму". С циљем стварања јаке централизоване државе ојачао је царско самодржавље и сузбијао самовољу бојара. Реформе је спроводио веома одлучно, због чега је добио познати надимак. Подигао је 1553. прву штампарију у Русији, а 1584. изградио је, ради јачања трговине са западом Европе, град Архангелск на ушћу Северне Двине у Бело море. Потукао је Монголе (Татаре) и освојио Казан 1552. и Астрахан 1556, тако да је Русија овладала целим воденим током Волге, а потом је припојио Сибир. Спровео је извесне правне реформе и први увео регуларну војску. Један је од највећих владара у историји Русије.

1718. - Француски исељеници у Америци основали су у Луизијани град Њу Орлеанс, назван тако у част француског војводе од Орлеана.

1744. - Рођен је немачки писац, историчар, филозоф и протестански теолог Јохан Готфрид фон Хердер, који је делом "Идеје о филозофији историје човечанства" знатно утицао на младог Јохана Волфганга Гетеа, књижевни покрет "Штурм унд дранг" и читав немачки романтизам. Као филозоф покушао је да измири материјализам Баруха Спинозе са идеализмом Вилхелма Лајбница и био је противник формализма Имануела Канта. Једно од његових главних дела је збирка народних песама "Гласови народа у песмама" у којој су и четири српске песме, укључујући "Хасанагиницу" у Гетеовом преводу. Битно је допринео популарисању Срба (и Словена уопште) у интелектуалним круговима на Западу.

1776. - Умро је шкотски филозоф, економиста и историчар Дејвид Хјум, који је критиком веродостојности метафизике, односно преиспитивањем принципа каузалитета, уздигао емпиристичко филозофско мишљење у Енглеској. Дао је значајан подстицај критичкој филозофији Имануела Канта и утицао на позитивизам и логичко-емпиристичку филозофију. Претходник је класичних енглеских економиста и творац квантитативне теорије новца. Дела: "Расправа о људској природи", "Морални, политички и литерарни огледи", "Филозофски оглед о људском разуму", "Политичке расправе", "Истраживање принципа морала", "Историја Енглеске", "Мој живот".

1819. - Рођен је амерички детектив шкотског порекла Ален Пинкертон, који је 1850. основао Националну детективску организацију "Пинкертон".

1822. - Умро је енглески астроном немачког порекла Вилијам Хершел, који је 1781. открио планету Уран, што му је донело чланство, а потом и положај председника у Лондонском краљевском друштву. Открио је и два од пет Уранових сателита и два Сатурнова сателита. Осматрањем маглина, двојних и многоструких звезда и проучавањем Сунчевог система и галаксије Млечни Пут заслужио је назив творца звездане (стеларне) астрономије.

1825. - Уругвај је објавио независност од Шпаније, чија је колонија био вековима.

1841. - Рођен је швајцарски хирург Емил Теодор Кохер, добитник Нобелове награде за медицину 1909. Испитивао је функцију штитне жлезде и знатно допринео развоју савремене хирургије.

1867. - Умро је енглески физичар и хемичар Мајкл Фарадеј, који је 1831. открио закон електромагнетске индукције, што је научни основ електротехнике, а 1833. два основна закона електролизе - основ електрохемије и учења о електрицитету. Открио је и везу магнетног поља и светлости, утемељио учење о физичком пољу, унапредио хемију и оптику. Његовим именом названа је мерна јединица за електричну капацитивност - фарад (Ф) - и више ефеката и уређаја: "Фарадејев тамни простор", "Фарадејев ефекат", "Фарадејев цилиндар", "Фарадејев број". Пошто Фарадеј није био стручни математичар његове идеје и проналаске математички је формулисао и разрадио енглески теоријски физичар Џејмс Клерк Максвел. Дела: "Експериментална истраживања у електрицитету", "Експериментална истраживања у хемији и физици", "О разним силама у природи", "Предавања о хемијској историји једне свеће".

1875. - Капетан Метју Веб постао је први човек који је препливао канал Ламанш.

1900. - Умро је немачки филозоф Фридрих Ниче. У раној фази под утицајем је Шопенхауеровог учења (дело "Рођење трагедије из духа музике") доцније ствара сопствени систем. Један је од најжешћих критичара западне културе и хришћанства. Површна тумачења сврстала су га међу претече нацизма, што озбиљни теоретичари одбацују. Дела: "Тако је говорио Заратустра", "Воља за моћ" (постхумно сабране његове мисли, наслов није његов), "С оне стране добра и зла", "Сумрак идола", "Људско, сувише људско", "Генеалогија морала", "Ецце хомо", "Радосна наука", "Несавремена разматрања".

1906. -Умро је српски писац Стеван Сремац, члан Српске краљевске академије, један од најистакнутијих реалиста у српској књижевности. Гимназију и историјско-филолошке студије завршио је у Београду, где га је, из родне Сенте, довео ујак Јован Ђорђевић, такође познати писац. Био је добровољац у ослободилачки ратовима Србије 1876-78. Већи део живота провео је као средњошколски професор по провинцијским местима Србије. Писао је духовите приповетке најчешће из живота провинције у којима је описивао нарави и специфичне људске типове, неретко утемељене на реалним догађајима. Под насловом "Из књига староставних" објавио је поетизоване приповетке из прошлости Срба. Остала дела: драме "Ивкова слава", "Зона Замфирова", романи "Поп Ћира и поп Спира", "Вукадин", политичка сатира "Лимунација на селу".

1912. - Рођен је немачки државник Ерих Хонекер, од 1976. до 1989. председник Немачке Демократске Републике (Источна Немачка), када је оборен с власти на таласу масовних антирежимских протеста. Као члана Комунистичке партије Немачке, нацисти су га ухапсили 1935. и у концентрационим логорима био је до 1945. У Политбиро владајуће источнонемачке Јединствене социјалистичке партије Немачке (комунисти) изабран је 1958, први секретар постао је 1971, а генерални секретар 1976. Умро је 1994. у избеглиштву у Чилеу.

1917. - Рођен је амерички глумац режисер и продуцент Мел Ферер. Најпознатији је по улогама у филмовима "Рат и мир", "Лили" и "Сунце се поново рађа". Режирао је и продуцирао филмове у којима је глумила његова супруга Одри Хепберн, као што је трилер "Сама у тами" из 1967.

1921. - САД су потписале с пораженом Немачком мировни уговор, чиме је формално окончано ратно стање између две државе у Првом светском рату.

1930. - Рођен је шкотски филмски глумац Шон Конери, који се прославио глумећи у време хладног рата британског тајног агента Џејмса Бонда, лик из прича енглеског писца Јана Флеминга. Флеминг који је и сам био обавештајни агент је лик Џејмса Бонда устројио по узору на српског обавештајца Душка Попова, рођеног у Тителу у Бачкој, који је био агент Краљевине Југославије и Британије (лажно и Немачке). Шон Конери је у каснијој фази играо у амбициознијим остварењима, у којима је потпуније изразио раскошан глумачки таленат. Филмови: "Др Но", "Голдфингер", "Операција гром", "Из Русије, с љубављу", "Дијаманти су вечни", "Завереници", "Брдо изгубљених", "Зардоз", "Име Руже", "Никад не реци никад", "Праведни циљ".

1940. - Британско ратно ваздухопловство бацило је у Другом светском рату прве бомбе на Берлин.

1944. - Савезничке снаге ослободиле су Париз у Другом светском рату. На самом уласку у град савезници су застали како би омогућили да у Париз прво уђе генерал Де Гол са својим Слободним Французима.

1961. - Председник Бразила Жанио Квардос неочекивано је, после само седам месеци на том положају, поднео оставку, наводећи као разлог неидентификоване "окултне снаге".

1964. - Кенет Каунда је постао први председник Замбије. До тада Замбија је била британска колонија у саставу Родезије (Родезија и Њаса).

1965. - Снежна лавина која се сручила с глечера у швајцарским Алпима затрпала је 108 људи.

1972. - Кина је први пут употребила вето у Савету безбедности УН и успротивила се пријему Бангладеша у светску организацију.

1988. - Иран и Ирак су у Женеви почели преговоре без посредника о окончању осмогодишњег рата две суседне земље. Рат је окончан без јасног победника.

1989. - После 12 година и шест милијарди пређених километара, амерички васионски брод без људске посаде "Војаџер 2" доспео је до планете Нептун и њеног сателита Тритон и послао на Земљу снимке тих небеских тела.

1990. - Савет безбедности УН одобрио је војну акцију против Ирака због напада те

земље на суседни Кувајт.

1991. - Белорусија је објавила независност од Совјетског Савеза.

1995. - "Рејнбоу Вориор II", брод покрета "Гринпис", испловио је ка јужном Пацифику у покушају да онемогући серију француских атомских проба на острву Муруроа. Муруроа је атол у саставу Француске Полинезије.

1999. - Аустријска полиција је у Бечу, на основу налога Хашког трибунала, ухапсила начелника Генералштаба Војске Републике Српске генерал-пуковника Момира Талића, који је у главни град Аустрије дошао на позив ОЕБС, организатора међународног семинара о војној доктрини. Шеф делегације РС министар одбране генерал-пуковник Манојло Миловановић одмах потом је са члановима делегације у знак протеста напустио семинар.

2003. - У Бомбају, финансијској престоници Индије, у терористичким нападима аутомобилима-бомбама убијене су најмање 52 особе.

2005. - У пожару у једној згради у центру Париза, у којој живе афрички досељеници, живот је изгубило најмање 17 људи, међу којима су 14 била деца.

2007. - Грчка влада прогласила је ванредно стање у читавој земљи, пошто је број жртава у пожарима достигао 50. У незапамћеним пожарима широм Грчке уништено је 184.000 хектара шума, пошто је претходних дана у тој земљи избило чак 170 пожара.

2007. - Најмање 34 особе погинуле су, а више од 50 је повређено, у Хајдерабаду у Индији, у три експлозије које су се догодиле у размаку од неколико минута. Хајдерабад, главни град јужне индијске државе Андра Прадеш, има дугу историју међуетничког насиља.

2017 - Умро српски новинар, писац и дипломата Миливоје Глишић. Био је дугогодишњи уредник недељника НИН и колумниста Сведока, а од 2002. до 2009. амбасадор Југославије/Србије у Аустралији и Новом Зеланду

(Танјуг)